

DEBTK_ BTTR719OMA Középkori magyar történelem szeminárium

Kurzus címe: Középkori magyar várostörténet	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása választható (egy tantárgyon belül)	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” ^{1,2} : gyak. (kredit%)	
A tanóra ¹ típusa gyakorlat és óraszám: 28 az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők ² (ha vannak): –	
A számonkérés módja: gjj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módok ³ : szemináriumi dolgozat, referátum, zárthelyi dolgozat, órai aktivitás	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): –	

Kurzusleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása, vagy a féléves témák felsorolása (ld. **új szakos KKK**, ill. NAT Magyar Közlöny 2020. évi 17. szám)

A várostörténetírás fejlődése, várostörténeti „modellek.” A középkori városok kialakulása, demográfiai,- gazdasági feltételek.

A városok kialakulása Magyarországon, városok a késő-Árpád-korban. Városok a 13–14. században. Városfejlődés, várostipológia

Városi társadalom. Az öngazgatás elemei, a városok vezetése

A városok gazdasága I. Kereskedelem, pénzforgalom

A városok gazdasága II. Kézművesség

A városok gazdasága III. Szőlőtermesztés és bortermelés

„Egészségügy” a városokban, gyógyítás, halálhoz történő viszonyulás. Isptályok, szegénygondozás

A városi közösségek „belülről”. Önszerveződés, testvérületek, kegyes társaságok. Társas érintkezés, nemi szerepek, családi viszonyok

Anyagi kultúra, mindennapok a városban I–II.

KKK megfelelés:

alapos szakmai ismeretek a magyar történelem legfontosabb eseményeiről, jelenségeiről, folyamatairól és fordulópontjairól (nemzeti ünnepek és emléknapok) a magyar őstörténettől napjainkig

történeti földrajz

a magyarság és a Kárpát-medence népeinek története napjainkig, együttélés a Kárpát-medencében

helytörténet

életmód- és művelődéstörténet

¹Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

²pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Mely NAT-KET elemeket tartalmazza a kurzus? (kerettantervekhez ld. https://www.oktatas.hu/koznevelés/kerettantervek/2020_nat)

NAT 5–8:

Élet a középkori városban – egy magyar város (pl. Buda) bemutatásával (A céhek. A városi polgárok. Városépítészet – híres magyar középkori városok)

NAT 9–12:

A polgárok világa

Az Anjouk

A török fenyegetés árnyékában (Luxemburgi Zsigmond kora)

Hunyadi Mátyás

A magyar középkor kulturális hagyatéka

KET 9–12:

A középkori Európa

A középkori Magyar Királyság fénykora

Mely NAT-ra épülő érettségi vizsgatárgy követelményeket tartalmazza a kurzus? (ld. https://www.oktatas.hu/koznevelés/erettsegi/kozismereti_vizsgatargyak_2024tol)

A középkori város és lakói, a város kiváltságai, a céhek, a helyi és távolsági kereskedelem
Egyházi és lovagi kultúra, a középkori egyetemek Európában és Magyarországon

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott* irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Ladányi Erzsébet: A városfogalom kutatásának módszertani kérdései. Történelmi Szemle 34 (1992) 271-283. http://www.tti.hu/images/kiadvanyok/folyoiratok/tsz/tsz1992_3-4/ladanyi.pdf

Kubinyi András: Városhálózat a késő középkori Kárpát-medencében. In: Bártfától Pozsonyig. Városok a 13–17. században. Csukovits Enikő–Lengyel Tünde. Budapest 2005. 9–37.

Granasztói György: A középkor magyar város. Bp., 1980.

Kubinyi András: Buda és Pest szerepe a távolsági kereskedelemben a 15-16. század fordulóján. Történelmi Szemle 1994/1-2. 1–52.

Tózsá-Rigó Attila: Az 1497-es pozsonyi borkimérési státútum. In: Agrártörténeti Közlemények 2006. 47. évf. 1-4. sz. 202–222.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség, attitűd*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a kurzus jellemzően, érdemben hozzájárul** (ld. szakos KKK)

Ismeri a középkori Európa és Európán kívüli világ történetét.

Tisztában van az ókori és a középkori Európa történetének gazdaság- és társadalomtörténeti alapfogalmaival, a társadalmi rétegzettségével, gazdasági és kereskedelmi újításaival.

Ismeri a középkori Magyarország virágkorának legfontosabb csomópontjait.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat):

Kurzus oktatója (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Tózsá-Rigó Attila, egy. docens, Ph.D. habil.**